

КРАЄЗНАВСТВО

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

1 2011

Заснований 1927 року Українським комітетом
краєзнавства, репресований у 1930 році.
Відроджений 1993 року з ініціативи
Національної спілки краєзнавців України.

Головний редактор
Петро Тронько

Редакційна колегія
Олег Бажан —
заступник
головного редактора
Лев Баженов

В'ячеслав Горбик
Віктор Даниленко
Володимир Дмитрук —
відповідальний секретар

Олександр Завальнюк
Григорій Клепак
Олександр Лисенко
Руслана Маньковська
Андрій Непомнящий

Віктор Прокопчук
Олександр Реєнт
Олександр Рубльов
Віктор Савчук —

заступник
головного редактора
Анатолій Ситник
Тарас Чухліб
Ганна Швидько

Засновники:
Національна спілка
краєзнавців України,
Інститут історії
України НАН України

Поштова адреса:
01001, м. Київ-1,
вул. Грушевського, 4, кім. 212
тел. 278-53-05,
279-13-88

Електронна пошта:
bazhanclio@ukr.net

1
2011

ЗМІСТ

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОГО КРАЄЗНАВСТВА

Микола Костриця (м. Житомир)	
КРАЄЗНАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ У ВИВЧЕННІ ВОЛИНИ	5
Григорій Рудий (м. Київ)	
ВІДОБРАЖЕННЯ КРАЄЗНАВЧОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ 1930-Х РОКІВ У ГАЗЕТНІЙ ПЕРІОДИЦІ	15

ДО 150-РІЧЧЯ СКАСУВАННЯ КРІПОСНОГО ПРАВА

Олександр Реєнт (м. Київ)	
ДО ПРОБЛЕМИ СКАСУВАННЯ КРІПОСНОГО ПРАВА В 1861 РОЦІ	22
Юрій Земський (м. Київ)	
СЕЛЯНСЬКА РЕФОРМА 1861 Р. В КОНТЕКСТІ ПРОТИРІЧ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ В ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ	36
Петро Тригуб (м. Миколаїв)	
СКАСУВАННЯ КРІПОСНОГО ПРАВА НА МИКОЛАЇВЩИНІ	49

ІСТОРІЯ МІСТ І СІЛ УКРАЇНИ: ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ

Юрій Волошин (м. Полтава)	
«ДЛЯ ТОЧНАГО ИСЧИЛЕНИЯ И СВЕДЕНИЯ ВСЕГО МАЛОРОССИЙ- СКАГО НАРОДА»: ПРОВЕДЕННЯ РУМЯНЦЕВСЬКОГО ОПИСУ В ПОЛКОВОМУ МІСТІ ПОЛТАВІ (1765-1766 РР.)	57
Володимир Маслійчук (м. Харків)	
ПІДЛІТКОВИЙ ЗЛОЧИН У ХАРКОВІ (80–90-ТІ РР. XVIII СТ.)	72

ЦЕРКОВНО-ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО: ВИТОКИ ТА СУЧАСНИЙ ДИСКУРС

Юлія Селевич (м. Харків)

ДІЛОВОДСТВО ХАРКІВСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ:
ДОКУМЕНТООБІГ, РОЗВИТОК ФОРМУЛЯРІВ ДОКУМЕНТІВ,
ОСОБЛИВОСТІ ЦЕРКОВНОГО СПРАВОЧИНСТВА 81

Володимир Каліновський (м. Київ)

ДО ІСТОРІЇ ЦЕРКОВНОГО ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВА В КРИМУ (ДРУГА ПО-
ЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.) 91

КРАЄЗНАВСТВО В ОСОБАХ

Євген Букет (м. Київ)

РУКОПИСИ НЕ ГОРЯТЬ. ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ І КРАЄЗНАВЧА СПАД-
ЩИНА ЛЕОНІДА ПЕТРУШЕВСЬКОГО 98

Микола Михайлуца, Анатолій Мисечко (м. Одеса)

АНАТОЛІЙ ДІОМИДОВИЧ БАЧИНСЬКИЙ (1933-1995):КРАЄЗНАВЕЦЬ,
АРХЕОГРАФ, УЧИТЕЛЬ І ПРОСТО ОДЕСИТ 108

МУЗЕЙНИЦТВО В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ ТА ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ

Лариса Федорова (м. Київ)

З ІСТОРІЇ МУЗЕЇВ КИЄВА ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ СТ. 115

Олег Бажан (м. Київ)

ІВАН ГОНЧАР: БУДИТЕЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ
(ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ) 129

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ІСТОРИЧНОЇ ДЕМОГРАФІЇ

Віталій Дмитренко (м. Полтава)

ПАРАФІЯЛЬНЕ ДУХОВЕНСТВО ПИРЯТИНСЬКОЇ ТА БАРИШІВСЬКОЇ
ПРОТОПОПІЙ НА СЕРЕДИНУ ХVІІІ СТОЛІТТЯ: СПРОБА
ПОРІВНЯЛЬНОГО ІСТОРИКО-ДЕМОГРАФІЧНОГО АНАЛІЗУ ЗА
МАТЕРІАЛАМИ СПОВІДНИХ РОЗПИСІВ 139

Олена Замура (м. Полтава)

ПРАВОСЛАВНЕ НАСЕЛЕННЯ ПЕРЕЯСЛАВСЬКО – БОРИСПІЛЬСЬКОЇ
ЄПАРХІЇ В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ ЕПІДЕМІЇ
ЧУМИ 1770 – 1771 РР. 144

Олександр Сакало (м. Полтава)

ТИПОЛОГІЯ І СТРУКТУРА РОДИН СІЛЬСЬКОГО ДУХОВЕНСТВА
ЛУБЕНСЬКОГО ПОЛКУ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХVІІІ СТОЛІТТЯ...151

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ У СВІТЛІ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Сергій Дегтярьов (м. Суми)

ІНСТИТУТ СТАНОВИХ ПРИСТАВІВ: ПОВНОВАЖЕННЯ ТА ПРОБЛЕ-
МИ ФУНКЦІОНУВАННЯ 165

Олена Жам (м. Переяслав-Хмельницький)

ПАРОВІ БОРОШНОМЕЛЬНІ МЛИНИ БРОДСЬКИХ В МІСТІ КИЄВІ 2-Ї
ПОЛ. ХІХ СТ. 174

Затверджено на
засіданні
Вченої ради
Інституту
історії України
НАН України,
протокол № 2
від 24 лютого 2011 р.

Постановою президії
ВАК України журнал
внесено до переліку
наукових фахових
видань, в яких можуть
публікуватися
результати
дисертаційних робіт
на здобуття наукових
ступенів доктора
і кандидата наук
за спеціальностями
“Історичні науки”
(Бюлетень ВАК України. —
2009. — № 8.)

Усі права
застережені.
Передрук
дозволено тільки
за згодою редколегії.

Журнал
zareєстровано
6.12.1995

Свідоцтво про
державну
реєстрацію
КВ № 1722.

Електронна версія:
www.history.org.ua
www.nbuv.gov.ua
www.nsku.org.ua

© Національна спілка
краєзнавців України

© Інститут історії
України НАН України

- *Тарас Вінцковський (м. Одеса)*
- **УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТАВРІЙСЬКОЇ**
- **ГУБЕРНІЇ У ПОЛІТИЧНОМУ ПРОТИСТОЯННІ ЖОВТНЯ-**
- **ЛИСТОПАДА 1917 Р. 181**
- *Олександр Комарніцький (м. Кам'янець-Подільський)*
- **МАТЕРІАЛЬНЕ СТАНОВИЩЕ СТУДЕНТІВ ВІННИЦЬКОГО**
- **ІНСТИТУТУ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ (ПЕДАГОГІЧНОГО,**
- **УЧИТЕЛЬСЬКОГО ІНСТИТУТІВ) У 30-Х РР. ХХ СТ. 191**
- *Ігор Андрухів (м. Івано-Франківськ)*
- **ДО ПИТАННЯ ПРО ТЕРОР ПРОТИ ЄВРЕЙСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ НА**
- **СТАНІСЛАВЩИНІ ПІД ЧАС НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ 197**

ОГЛЯДИ

- *Тетяна Аннілогова (м. Луганськ)*
- **СТОРІНКАМИ ІСТОРІЇ ЛУГАНСЬКОГО КРАЮ 207**
- *В'ячеслав Селегенєв (м. Полтава)*
- **XX СТОЛІТТЯ ПОЧИНАЄТЬСЯ 213**
- *Інформаційне повідомлення 217*
- *Вимоги щодо оформлення 218*
- *Про авторів 219*